

## نحوه تولید و خروج اشک

اشک توسط غده اشکی که در قسمت فوقانی\_خارجی کاسه چشم قرار دارد، تولید می‌شود. با هربار پلک زدن، اشک تولید شده روی سطح چشم پخش می‌شود و میزان اضافه آن توسط سیستم تخلیه کننده اشک از چشم خارج می‌گردد و به داخل بینی می‌ریزد. در حالت طبیعی در هر چشم دو مجرا برای خروج اشک از چشم وجود دارد: یکی در پلک بالا و دیگری در پلک پایین. اشک از سوراخ‌های کوچک به داخل کیسه اشکی هدایت می‌شود. کیسه اشکی در گوشه داخلی چشم در کنار ریشه بینی قرار دارد. اشک از طریق مجرای بینی\_اشکی وارد بینی می‌شود.



## علل اشکریزش

۱- افزایش تولید اشک از غدد اشکی ۲- کاهش خروج اشک از سیستم تخلیه کننده اشک

## افزایش تولید اشک

علل افزایش تولید اشک از غدد اشکی عبارتند از: تحریک چشم ناشی از التهاب یا عفونت قرنیه (کراتیت)، التهاب یا عفونت ملتحمه (کونژنکتیویت)، التهاب یا عفونت پلکها

(بلفاریت)، خراش یا جسم خارجی قرنیه یا ملتحمه، ترشح اشک به علت تحریک مخاط بینی، ترشح احساساتی اشک ناشی از فعالیت غده هیپوتالاموس و حتی ترشح اشک در افراد دچار خشکی چشم.

## کاهش خروج اشک

کاهش خروج اشک از سیستم تخلیه کننده اشک به علت انسداد نسبی یا کامل سیستم تخلیه کننده اشک است که در کودکان و بزرگسالان علت و درمان آن متفاوت است.

## انسداد مجرای اشکی در کودکان و نوزادان

انسداد مجرای اشکی در کودکان و نوزادان پدیده‌ای شایع است؛ بطوری‌که در نوزادان طبیعی در ۵ درصد موارد و در نوزادان نارس تا ۳۰ درصد موارد انسداد مجرای اشکی د موقع تولد مشاهده می‌شود.



## انسداد مجرای اشکی در بزرگسالان

تنگی مجرای اشکی همراه با اشکریزش در بزرگسالان ممکن است ناشی از التهاب مجرای اشکی بدلیل عفونت مزمن بینی و یا ناشی از عفونت شدید یا مزمن چشم باشد. شکستگی استخوانهای بینی یا صورت نیز می‌تواند باعث انسداد مجرای اشکی شود. بسته شدن

طولانی مدت مجرا، معمولاً منجر به عفونت کیسه اشکی می‌گردد.



## درمان:

انسداد مجرا در کودکان معمولاً تا سن ۸ الي ۹ ماهگی در ۹۰ درصد موارد خود به خود بهبود می‌یابد و در صورت عدم بهبود خود به خودی، بعد از این سن سونداژ ( میل زدن) مجرای اشکی انجام می‌شود.

اگر سونداژ در سن زیر یک سالگی انجام شود، احتمال موفقیت، بالای ۹۰ درصد است و هرچه سن کودک در موقع سونداژ بیشتر باشد، احتمال موفقیت کمتر است. در کودکان بالای یک سال معمولاً ۱ الي ۲ بار سونداژ انجام می‌شود و در صورت عدم موفقیت، لوله مخصوصی از جنس سیلیکون ( بنام کراوفورد) در داخل مجرای اشکی کار گذاشته می‌شود که تا یک‌سال در محل باقی مانده و سپس خارج می‌گردد.

در کودکان بالای ۲ الي ۵ سال معمولاً انجام عمل جراحی داکریوسیستورینوستومی (DCR) همراه با کارگذاری لوله سیلیکون ضروری است.

در سنین بالاتر سونداژ فقط برای تشخیص به‌کار می‌رود و به هیچ‌وجه برای درمان توصیه نمی‌شود. لذا در بزرگسالان عمل(DCR) انجام می‌شود. که طی آن

## اختلال در دستگاه اشکی



واحد آموزش مرکز چشم پزشکی علوی تبریز

ویرایش: بهار ۹۵

چیزی بخورید. اما اگر فردای روز بستری عمل خواهید شد می‌توانید بعد از خونگیری غذا میل کنید.

- در بخش جراحی، موقع بستری، از بیماران بالای ۴۰ سال نوار قلبی تهیه می‌شود.

- اگر داروی خاصی مصرف می‌کنید حتماً داروها را خود همراه داشته باشید. اگر داروهای ضد فشارخون، قلبی و ضد تشنج استفاده می‌کنید، روز عمل هم با مقدار کمی آب، آن را مصرف کنید. درمورد مصرف داروهای کنترل قند خون در روز عمل، با پزشک مشورت کنید.

توجه داشته باشید بعد از عمل ممکنست چشم شما بسته باشد و داخل بینی تان هم مقداری تنظیف یا گاز آغشته به وازلین قرار داده شود که این پانسمان و گاز داخل بینی فردای روز عمل برداشته خواهد شد.

روز بعد از عمل پانسمان کوچکی روی محل برش جراحی قرار می‌گیرد به همین دلیل تا ۲ روز بعد از عمل نباید دوش بگیرید. بعد از عمل چشم و بافت‌های اطراف آن ممکنست دچار تورم و کبودی شود.

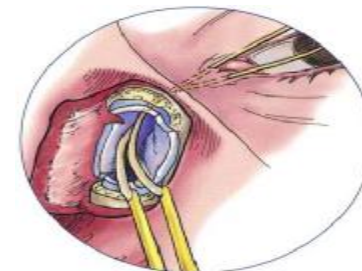
آدرس: تبریز، میدان پنجم مرداد (بلوار منجم سابق)

مرکز چشم پزشکی علوی

کدپستی: ۵۱۴۶۶۱۴۵۹۹      تلفن: (۰۴۱)۳۲۶۶۳۹۳۳

<http://alavihospital.tbzmed.ac.ir>

مجرای اشکی به داخل بینی باز می‌شود. ممکنست داخل مجرای ایجاد شده لوله سیلیکونی هم قرار داده‌شود که به مدت چند ماه باید باقی بماند .



### قرار است مجرای اشکی من جراحی شود، قبل از عمل چه باید بکنم؟

برای کاهش خونریزی در حین عمل و بعد از آن: از یک هفته قبل از عمل داروهای مثل ژلوفن، ایبوپروفن و آسپیرین، مصرف نکنید. اگر شما داروی وارفارین مصرف می‌کنید، از ۴۸ ساعت قبل از عمل باید آنرا قطع کنید . در این زمینه بهتر است با پزشک معالج قلب خود نیز مشورت نمایید.

- روز قبل از عمل دوش بگیرید.
- جهت بستری شدن، روزی که برایتان تعیین شده است به بخش پذیرش بیمارستان مراجعه نمایید. مدارک مورد نیاز را حتماً همراه داشته باشید.
- قبل از خروج از منزل تمام لوازم زینتی و جواهرات خود را خارج کنید. در صورت داشتن لاک ناخن، آن را پاک کنید.
- موقع بستری از شما آزمایش خون به عمل خواهد آمد به همین دلیل باید از شب قبل ناشتا باشید. بعد از خونگیری جهت آزمایش، اگر قرار است همان روز عمل شوید نباید